

Heri ligger, at det i det særegne tilfælde, hvor der – således som der lægges op til i udkastet – sideløbende foretages en konkurrerende bevisførelse om de samme forhold i henholdsvis en undersøgelseskommission og ved domstolene, vil være væsentlig forskel på den sikkerhed og fasthed, hvormed disse myndigheder kan udtale sig om, hvilket faktisk hændelsesforløb der kan lægges til grund som bevist.

Hvis undersøgelseskommissionens beretning – hvad der efter Justitsministeriets opfattelse næppe kan anses for realistisk – måtte foreligge, før en straffesag ved domstolene var afsluttet, ville det derfor efter Justitsministeriets opfattelse med rette kunne gøres gældende, at beretningen ikke kunne lægges til grund som et endeligt billede af de omhandlede forhold, og at man derfor nu måtte afvente domstolenes vurdering og udlægning af hændelsesforløbet.

I det omvendte – og efter Justitsministeriets opfattelse mere realistiske – tilfælde, hvor kommissionens beretning først forelå efter afslutningen af en straffesag ved domstolene, måtte man efter Justitsministeriets opfattelse også spørge, hvilket nærmere formål beretningen skulle tjene:

Hvis beretningen i denne situation gav udtryk for det samme billede af de undersøgte forhold som domstolene, ville det således kunne gøres gældende, at undersøgelsen måtte anses for helt overflødig. Hvis beretningen omvendt gav udtryk for et andet billede, ville det som følge af det ovenfor anførte – og efter Justitsministeriets opfattelse med rette – kunne gøres gældende, at det i alle tilfælde var domstolenes vurdering af hændelsesforløbet, der måtte tillægges afgørende betydning, og at kommissionens beretning derfor ikke ville kunne lægges til grund for videre analyser og konklusioner i sagen.

Sammenfattende er det derfor Justitsministeriets opfattelse, at en ordning som den beskrevne må anses for uegnet til at opnå det, som efter loven om undersøgelseskommissioner er et hovedformål med en kommissionsundersøgelse, nemlig over for regeringen og Folketinget mv. at skabe klarhed over et hændelsesforløb. Efter Justitsministeriets opfattelse er der tværtimod en betydelig risiko for, at en sådan undersøgelse mere vil være egnet til at skabe usikkerhed og uklare og dermed besværliggøre klarlægningen og analysen af Farum-sagens forskellige perspektiver og problemstillinger.

c) Endvidere ville ordningen efter Justitsministeriets opfattelse rejse væsentlige principielle spørgsmål i forhold til de berørte enkeltpersoner.

I den forbindelse kan det bl.a. fremhæves, at de implicerede personer sideløbende ville komme til at afgive forklaring om de samme forhold for forskellige myndigheder og efter forskellige regelsæt. Det ville herunder kunne være meget vanskeligt for en person, der er inddraget i straffesagen ved domstolene, at vurdere og overskue, om en forklaring for undersøgelseskommissionen – vedrørende f.eks. generelle spørgsmål om proceduren for behandling af visse sager i kommunen – ville kunne belaste den pågældende under straffesagen, og om den pågældende derfor skal påberåbe sig sin ret efter loven til ikke at afgive forklaring for kommissionen. Der henvises i den forbindelse til pkt. 4.3 ovenfor.

Endvidere bemærkes, at der i offentligheden – herunder i medierne – kan siges at være givet et billede af Farum-sagen, som i væsentlig grad er egnet til at rejse spørgsmål om, hvorvidt der f.eks. foreligger et disciplinært ansvar for de berørte embedsmænd mv. Ud fra de hensyn, der – som omtalt ovenfor under pkt. 4.5.2 – er beskrevet i betænkningen om undersøgelsesorganer, kan det derfor anføres, at en kommissionsundersøgelse i givet fald burde iværksættes som en ansvarsundersøgelse (dvs. en undersøgelse med retlige vurderinger, jf. lovens § 4, stk. 4) og ikke kun som en faktum-undersøgelse.

En sådan ansvarsundersøgelse lægges der imidlertid i udkastet til flertalsberetning udtrykkeligt op til ikke at foretage, jf. ovenfor under pkt. 3, og Justitsministeriet er for så vidt helt enig i dette synspunkt: dels ville de øvrige problemstillinger, der er beskrevet ovenfor, fortsat bestå, dels ville der opstå helt andre – men ikke mindre væsentlige og vanskelige – problemstillinger, herunder i forhold til det grundlæggende synspunkt om, at det under alle omstændigheder ville være domstolene, der traf den endelige afgørelse med hensyn til fortolkningen mv. af de retsregler, som undersøgelseskommissionen skulle basere sine retlige vurderinger på.

5. Sammenfatning.

Udvalget har anmodet Justitsministeriet om at oplyse, om det nu foreliggende udkast til flertalsberetning giver anledning til bemærkninger i